

De Lichtjesvaart komt langs de werfkelders aan de Oudegracht.
FOTO'S DE TELEGRAAF

VAN DE ROMEINEN TOT HOOG CATHARIJNE

door Eric Roeske

UTRECHT • „De geschiedenis van de stad Utrecht leer je het beste kennen vanaf het water.” Dat zegt Theo van Wijk, een gepassioneerde Utrechter die al decennia lang de geschiedenis van de domstad voor het publiek breder toegankelijk maakt. Met een replica van het Romeinse schip De Meern 1 uit de tweede eeuw, wordt vanaf eind oktober iedere donderdag en vrijdagavond een Lichtjesvaart gehouden.

Onderweg ontdek je oude bolwerken, stadsmuren, musea en moderne architectuur.

De Telegraaf voer mee tijdens de allereerste tocht, die door enorme belangstelling meteen was uitverkocht. „Wat een fantastische tocht, mooi en sprookjesachtig zo in de avond”, reageert passagier Anneke van Zwetselaar uit Amersfoort, die samen met haar man Norbert meevoer, na afloop. „We hebben genoten!”

Bijzondere anekdotes

„Wij vertellen het verhaal van de ontwikkeling van Utrecht, gezien vanaf het water; van Romeinen tot Hoog Catharijne”, aldus Van Wijk.

„Zonder de relatief hooggelegen locatie van Utrecht aan de Rijn zouden de Romeinse legers tweeduizend jaar geleden nooit interesse hebben getoond om hier een vaste legerplaats aan de grens van het Romeinse Rijk te bouwen. De naam Utrecht is niet voor niets afgeleid van het Romeinse woord *Ultraiectum*, wat zoveel betekent als dat de Rijn toentertijd hier doorwaadbaar was.”

De afvaart van het schip met elektrische motoren is vanaf de Oosterkade aan de Vaartsche Rijn. Gids Hans Nap neemt ons met bijzondere anekdotes over Utrecht mee door de rust op de Tolsteeg en Mallesingel, langs het Centraal Museum en Spoorwegmuseum, om vanaf de Weerdschuis overspoeld te worden door de dynamiek aan de Oudegracht, die in de schemering met de nog volle terrassen langs de werfkelders schitterende plaatjes oplevert.

„In deze avondvaart presenteert Utrecht zichzelf op een heel mooie manier, ondersteund door achtergrondinformatie van een gids”, zegt Hans van Ooijen, aan boord met zijn vrouw, zoon en vier kleinkinderen. „De stuurmanskunst van de schipper mag daarbij niet onbesproken blijven. Hij vaart de 24 meter lange boot met souplesse door de Oudegracht.”

„Het is het moment dat er een dam in de Rijn bij Wijk bij Duurstede werd gelegd, waardoor de Kromme Rijn ontstond en de rivier beheersbaar werd”, aldus Nap. „Tegelijkertijd werd Utrecht door het graven van de Vaartsche Rijn naar de Lek de belangrijkste vaarroute en kon de domstad uitgroeien tot een belangrijke handelsstad in Europa, en was het eeuwenlang de grootste stad van de Noordelijke Nederlanden.”

Handelsstad

Na de Romeinse tijd kreeg Utrecht al in 1122 stadsrechten. „Het is het moment dat er een dam in de Rijn bij Wijk bij Duurstede werd gelegd, waardoor de Kromme Rijn ontstond en de rivier beheersbaar werd”, aldus Nap. „Tegelijkertijd werd Utrecht door het graven van de Vaartsche Rijn naar de Lek de belangrijkste vaarroute en kon de domstad uitgroeien tot een belangrijke handelsstad in Europa, en was het eeuwenlang de grootste stad van de Noordelijke Nederlanden.”

„Wanneer na ruim anderhalf uur varen kort na half tien wordt aangelegd aan de Oosterkade, reageert een stel uit Antwerpen enthousiast. „Het was heel rustgevend en heel gezellig. En we hebben de stad op een manier leren kennen die wij anders niet ervaren zouden hebben.” Deelnemers krijgen een Expeditiekaart uitgereikt waarin in een notendop het verhaal wordt verteld. Overigens wordt het originele Romeinse schip tentoongesteld in Castellum Hoge Woerd in Leidsche Rijn.

„We hebben het afgelopen jaar tien schippers opgeleid”, aldus Van Wijk. „Samen met tien gidsen en tien bootmannen zijn we een vrijwilligersorganisatie. Als de lichtjestochten aanslaan, wordt er een jaarprogramma ontwikkeld.” Het Romeinse schip zal ook varen tijdens de jaarlijkse Sint Maarten Parade op zaterdag 9 november, met als afsluiting de onthulling van het licht in de gerestaureerde Domtoren door koningin Máxima.

Vrijwilligers

„Wat een fantastische tocht, mooi en sprookjesachtig zo in de avond.”

‘Utrecht presenteert zich op een heel mooie manier’

De route voert ook langs de stadsschouwburg, ontworpen door de beroemde architect Willem Dudok, nu feestelijk verlicht vanwege het Nederlands Film Festival.

De voormalige gevangenis uit 1856 aan het Wolvenplein in Utrecht. Passagier Anneke van Zwetselaar: „Wat een fantastische tocht, mooi en sprookjesachtig zo in de avond.”